

ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರಾದಿ ಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನೂ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಧನಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೂ, ಸರಳಜೀವಿಗಳೂ, ಸಂತೃಪ್ತರೂ ಆಗಿ ಬಾಳಿದವರು. ಜನಾದರಣೀಯರು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಅವರ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆ (ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬ) ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರೂ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಹಾದ್ವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಣಪತಿಯ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಮ್ಮನವರ ಉತ್ತಮ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲ ಅಮ್ಮನ ಕೃಪಾಭಾಯಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಳಿದವರು.

ಮೈಸೂರಿನ ದೇವೀಭಕ್ತರೊಬ್ಬರು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮನವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರೂ ಆದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರು, ಮೈಸೂರಿನ ಪುರ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ದಾನಿಗಳು, ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನವರು, ದೈವಭಕ್ತರು. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಕಂಡು, “ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ, ನೀವು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸದಿದ್ದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಕೋರಿಕೆ ಇದೆ” ಎಂದರಂತೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಹಣಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಅಲ್ಪತೃಪ್ತರು. ಅದರ ಪರಿಚಯ ಆ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಹಳ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ, “ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ, ಓದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಗ ನಿತ್ಯ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಬಂದು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಶ್ರಮದಾಯಕವಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ೩-೪ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಓದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನೂ, ಜೊತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ವಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದಾಗ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಯವರು, “ತಾಯಿಯ ಕೃಪೆ ಹೇಗೆ ಒದಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಂದೂ, ತಂದೆಯವರೋ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರೋ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್,

ವಾಸುದೇವಯ್ಯ ಎನ್ನುವವರು. ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

೧೯೩೪ನೇ ಇಸವಿ ಬಹುಶಃ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿರಬಹುದು. ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲಿನ (ಈಗ ವಿ.ವಿ.ಮೊಹಲ್ಲ) ೮ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಸಮಾರಂಭ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿ, ತಂದೆಯವರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನೂರಡಿ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಕುಕ್ಕರಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಏರಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದೆವು. ಮುಂದೆ ‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ’ ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಕಾಣಿಸಿತು. ತಂದೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ನಾನೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತೆ, “ಇದು ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಾಧು-ಸಂತರ ಸಂಘದ ಒಂದು ಶಾಖೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಅವರು ೪೦-೪೨ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾ ನಂದರನ್ನು ಕಂಡ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿರಿಯಣ್ಣ (ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು) ನವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ತಮ್ಮಂದಿರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕವಾಯಿತೆಂದು, ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರೂ ನಾನೂ ಸಹ ಅವರ ಸಂಸಾರದ ಜೊತೆಗೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದೆವು. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಬಸವನಗುಡಿಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಿತ್ತು. ನಾನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದವಳೇ ನಿತ್ಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣಂದಿರೂ (ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅನನ್ಯಾನಂದ, ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಥಿತಾತ್ಮಾ ನಂದ) ಆಶ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸು ತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮುಂದೆ ಮಹಾಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹಿರಿಯಣ್ಣನವರೂ ಸಹ ೧೯೨೩-೨೪ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಮ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿ ಅನನ್ಯಾನಂದರು ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಥಿತಾತ್ಮಾನಂದರು ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದರು. “ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಆಕರ್ಷಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ವಿಶೇಷ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆತದ ಮಹಿಮೆ ಇರಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ” ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇರಬಹುದೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. *

ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದರ ಸ್ವಪ್ರತಿಸಂಚಯ

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ: ಸ್ವಾಮಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಕುಮಾರಿ ಪಿ.ಉಷಾ

ಭಾಗ-೬

ನಾನು ಟಿಬೆಟ್ಟಿನ ಪೋಷಾಕು ಧರಿಸಿ ಓಡಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದರು, ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ದೇನಾದರೂ political ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಭಾವನೆ. ನನ್ನ ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂದೇಹ. “ಅವರೇಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನೆಂದೆ, “ಆ ವಿಚಾರ ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ. ನಾನು ಬಂಗಾಳಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿ. ವರಾಹನಗರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಠವಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಉಪವಾಸ ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಹವಾಲ್ದಾರ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದಳು: “ಮಹಾರಾಜ್, ತಿನ್ನಿ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಕೆಡುಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಂತಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ! ನನ್ನನ್ನು ತಾಯಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ.” ಆಕೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನೆಂದೆ, “ಜನ್ಮವಿತ್ತ ತಾಯ ಕಣ್ಣೀರಿಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗುವ ಸಾಧು ನಾನಲ್ಲ.”

ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಸಣ್ಣ ಮಗ, ಸಂಜೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ, ಒಂದೂವರೆ ಪೈಸ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಚಹಾ ಹಾಗೂ ಸೇಬುಹಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನನಗೆ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಸಾಧೂಜಿ, ದಾದಾಜಿ, ತಿನ್ನಿರಿ” ಎನ್ನತೊಡಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು. ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಂದೆ. ಅನಂತರ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಆಗ ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲಿಯಲ್ಲಿ (ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ) ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದರು, ವರಾಹನಗರ ಮಠವನ್ನು ತಲುಪಿಸಿದರು.

೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ, ಜೈಷ್ಠ, ರವಿವಾರ: ಸಾರಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜಯಂತಿಯ ದಿನ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಪ್ರಚಾರಕರೊಬ್ಬನ ಭಾಷಣ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹಿಪ್ಪಿರಿಯಾ ರೋಗಿ, ಹಿಪ್ಪಾಟಿಸಂ ತಿಳಿದವರು, ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅವರ ಗುಂಡಾ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ. ಭಕ್ತ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಅದರತ್ತ ಬಾಬಾ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ವಾದಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, “ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚ, ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ

ನೋಡುತ್ತಾರೇನು, ಅಥವಾ ಓದುತ್ತಾರೇನು? ನೀಚರು ಮಹಾತ್ಮರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅದನ್ನ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣ ಲಂಪಟನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದ ಮಾಡಬೇಕೆ? ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಹೇಗೋ ತಿಳಿದಿದೆ. ತಿಳಿಯದವರೂ ತಿಳಿಯಲಿ ಬಿಡು. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಡ, ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕು. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನೀನು ತಾನೆ?” ಭಕ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಟ್ಟ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, “ಆಳ್ವಾರಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದೆ. ಊಟವಾದ ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅವರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಲ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದೆ, ನಂತರ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದೆ. ಆಗ ರಾತ್ರಿ ೧೦-೧೧ ಗಂಟೆಯಿದ್ದಿರಬೇಕು.”

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪೂರ್ವಬಂಗಾಳದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ: “ಗಹನಾ ಕರ್ಮಣೋ ಗತಿಃ - ಕರ್ಮಯೋಗ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಪಥ. ಧ್ಯಾನ-ಜಪಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಸುಲಭ. ನೀನು ಏನು ಧ್ಯಾನ - ಜಪ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದು ಕೇವಲ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವಷ್ಟೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡು, ಕೆಲಸ ಮಾಡು. Positive something - ಯಾವುದರ ಫಲ ಕೂಡಲೇ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೂ ಹಿತ, ಇತರರಿಗೂ ಹಿತ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. work, work (ಕೆಲಸ ಮಾಡು,

ಕೆಲಸ ಮಾಡು) ಆದರೆ as worship (ಉಪಾಸನಾಭಾವದಿಂದ) ಮಾಡು. 'ಯೋಗ' ವೆಂದರೆ ಇದೇ. ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಧ್ಯಾನ-ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರ ಕರ್ಮದ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕುಶಲತೆ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರೊಂದೂ tired (ಆಯಾಸ) ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಅನಾಸಕ್ತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಸದಾ ಶಾಂತವಾಗಿ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ test (ಪರೀಕ್ಷೆ); ಇದರಿಂದಲೇ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ."

* * * *

ಒಂದು ದಿನ ಬಾಬಾ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆ, ಭಜನೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು: "ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಪ್ರತಿದಿನ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೂ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ಗಂಗಾಜಲಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ಸ್ತವ, ಪಠನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಕುಂಭಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ನೀರಿನೊಳಗೆ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದೆ... ನಂತರವೇ ತಾಕೂರರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದೆ. 'ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವೆಲ್ಲ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕು' ಎಂದವರು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ತಾಕೂರರ ದೇಹ ತ್ಯಾಗದ ಬಳಿಕ ವರಾಹನಗರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೀವ್ರ ವೈರಾಗ್ಯ, ತಾಕೂರರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಇಡೀರಾತ್ರಿ ಜಪಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮುಂಜಾನೆ ಹಕ್ಕಿ ಕೂಗಿದಾಗ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುಹಾಕಿ, ಮಠಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೆಲವು ದಿನ ಮಠದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ, ಚಾಪೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಾಕೂರರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತುಕತೆಯಾಡುತ್ತ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವೋ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಧ್ಯಾನ ಮಗ್ನರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು!

"ಹೃಷೀಕೇಶದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತದ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಏಳಲು ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮನೆಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. "ಮಗು, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೇಕೆ, ಗಂಟೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇ?" "ಅಮ್ಮಾ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏಳಲಿಲ್ಲ." "ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಇರು ಮಗು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ." ಹೀಗೆಂದು ಆಹಾರ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೆ ನನಗಾಗಿ ಎರಡು ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಾದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

"ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಣ್ಣಿನ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಂತರ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಶಿವನ ದರ್ಶನವನ್ನು

ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ ಎಲ್ಲರೊಳಗೂ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ - ಅವರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣ. ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸೇವಾ ಧರ್ಮದ ಬೀಜವಿತ್ತು, ಈಗ ಅದು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿತವಾಗಿದೆ. ದೇವಘರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಥುರಬಾಬುವಿಗೆ ಹೀಗೆಂದರು: 'ಇವರಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡು, ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡು, ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಏಳಲಾರೆ.' ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಸೇವಾ ಧರ್ಮದ ಯುಗಚಕ್ರ ತಿರುಗತೊಡಗಿತು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡು, ಕೆಲಸ ಮಾಡು ಅಂತ. something positive, ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಫಲಕೊಡುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಜಪಧ್ಯಾನವೇನು ಮಾಡುವೆ? ಎಷ್ಟು ಧ್ಯಾನ ಜಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆ ಯಂತೆ? ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು.

"ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹಾಗೂ ನಾನು - ಇಬ್ಬರೂ ಪರ್ವತಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದೆಡೆ ನೋಡಿದವು, ಒಬ್ಬ ಸಾಧು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದರು, 'ಅರೆ, ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಈತನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ನೊಗ ಕಟ್ಟಿ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಎಂದೋ ಅವನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದೇನೋ!'

"ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ರಜಪುತಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೋಮಾರಿ, idiot (ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ) ಹುಡುಗನನ್ನು ಮನೆಯವರು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಇವನು ಬಹಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪನ್ನನೆಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಹೀಗೆಂದೂ ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಒಬ್ಬರು ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಹುಡುಗ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು: 'ಅವನನ್ನು ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಗೋ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೋ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಆಗಲಾದರೂ ಅವನ ಚೈತನ್ಯ ಜಾಗೃತವಾಗಬಹುದೇನೋ! ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು action (ಕ್ರಿಯೆ) ನಡೆದಾಗ, ಅದರ reaction (ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ) ಉಂಟಾಗಿ ಅವನು ಜಾಗೃತನಾಗಬಹುದು.' ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

"ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು, 'ಸತ್ವದ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶತಮಸ್ಸಿನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಶಿರಾಯ ಶಿರಾಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರಿ ತೀವ್ರ ರಚೋಗುಣವಿರಬೇಕು' ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿರುವುದು. ಆಗುವುದಾಗಲಿ, ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗು, ಆಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಏನೋ ಸಿಗುವುದು - ಖಂಡಿತ ಸಿಗುವುದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾ